

# 2023 EĞİTİM BÜTÇESİ



24 Ekim 2022

Ankara

## İçindekiler Tablosu

GİRİŞ .....	2
<b>EĞİTİM BÜTÇESİ</b> .....	3
Eğitim bütçesinin dağılımı .....	3
Grafik 1. Eğitim bütçesinin GSYH ve merkezi yönetim bütçesine oranı .....	4
Grafik 2. MEB bütçelerinin merkezi yönetim bütçesi içindeki payı ve GSYH'ye oranı .....	5
Grafik 3. MEB bütçesinin ekonomik sınıflandırılması. ....	6
Grafik 4. Merkezi yönetim bütçe ödeneğinden MEB yatırımlarına ayrılan pay. ....	0
Grafik 5. MEB yatırım bütçesi .....	1
YÖK-Yükseköğretim kurumlarının bütçeleri .....	3



## GİRİŞ

Aşağıda görmüş olduğunuz rapor, sendikamız tarafından en güncel rakamların ve resmi verilerin işlenmesiyle hazırlanmıştır ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2023 yılı bütçesine mercek tutmaktadır.

Bu raporda; pandeminin açtığı yaralar kapatılmadığı, ekonomik kriz vurduğu, derslik ve öğretmen açığı derinleştiği, ikili ve taşımali eğitim garabetleri sürdürüldüğü, yani sosyal devlet eğitimden adeta her şeyiyle çekildiği için kan ağlayan eğitim sistemine reva görülen cılız ve yetersiz bütçeyi tüm ayrıntılarıyla bulabileceksiniz.

TBMM'de 24.10.2022 itibariyle başlanacak bütçe görüşmeleri öncesinde, MEB için öngörülen bütçenin, kronikleşen sorunlarla ağır hasta durumuna gelmiş milli eğitim sisteminin değil ameliyatını pansumanını bile karşılayamayacak bir vizyonla hazırlandığına rakamlarla şahitlik edeceksiniz.



**Eğitim İş**  
Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası

## EĞİTİM BÜTÇESİ

2023 yılı merkezi yönetim bütçesinin 4.469.570.019.000 TL olması öngörülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Kredi ve Yurtlar Kurumu-Diğer bütçeleri toplamı 2023 yılı için 649,8 milyar TL, Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi ise 435 milyar 351 milyon TL olarak öngörülmüştür.

**Tablo 1: 2023 Yılı Eğitim Bütçesi**

EĞİTİM BÜTÇESİ	
Milli Eğitim Bakanlığı	435.351.082.000 TL
YÖK ve Üniversiteler	134.692.983.000TL
ÖSYM	1.544.369.000 TL
Diğer-KYK(Yaklaşık)	77,976.000.000TL
<b>TOPLAM</b>	<b>649.800.000.000 TL</b>

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

## Eğitim bütçesinin dağılımı

2023 yılında toplam eğitim bütçesi 649.800.000.000 TL olarak belirlenmiştir. Toplam eğitim bütçesinin; %66,99'unu MEB, %20,72'sini YÖK ve üniversiteler, %0,23'ünü ÖSYM bütçeleri, %12,06'sını ise KYK ve diğer bütçeler oluşturmuştur.

Eğitim bütçesi 2023 yılı için,

649.800.000.000 TL olarak belirlenmiştir. 2023 eğitim bütçesinin Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya (GSYH) oranı %3,48; merkezi yönetim bütçesine oranı ise %14,53 olarak gerçekleşmiştir.

### Millî Eğitim Bakanlığı 2023 yılı bütçesi,

435.351.082.000 TL olarak belirlenmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı 2023 yılı bütçesinin Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya (GSYH) oranı %2,33; merkezi yönetim bütçesine oranı ise %9,74 olarak gerçekleşmiştir.

### Ekonomik sınıflandırmaya göre 2023 yılı MEB bütçesinin;

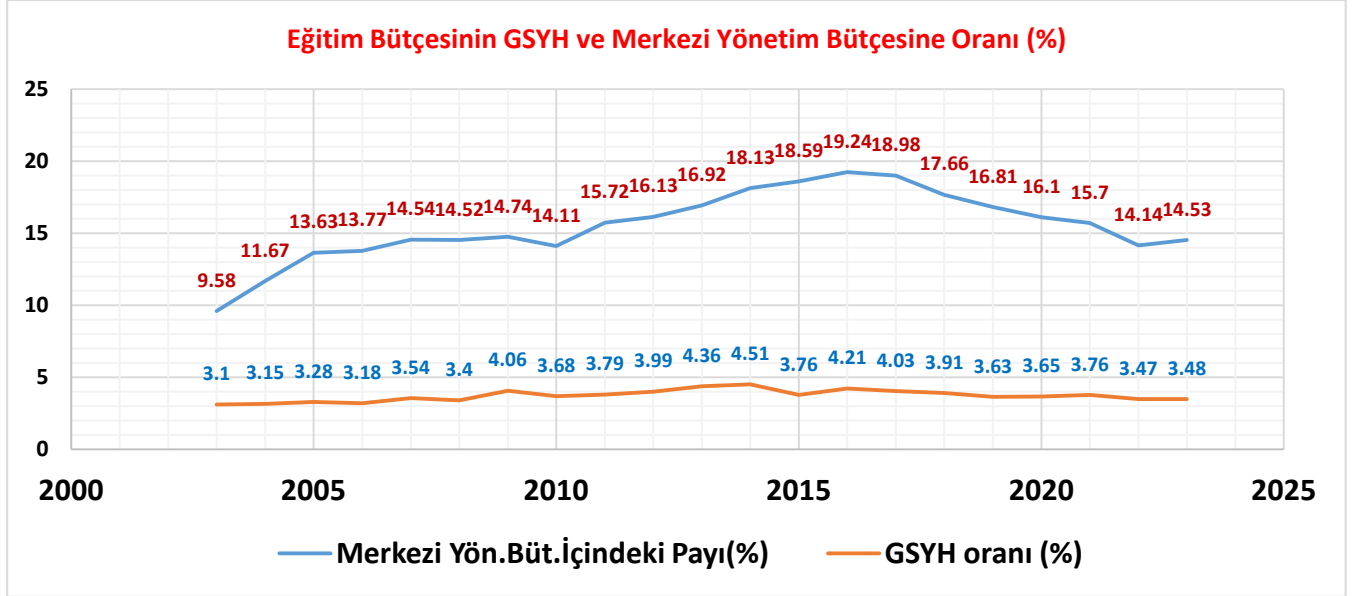
%68,31'i personel giderlerine, %10,37'si sosyal güvenlik kurumu devlet primi giderlerine, %8,95'i mal ve hizmet alım giderlerine, %9,17'si sermaye giderlerine, %3,1'i cari transferlere, %0,1'i ise sermaye transferlerine ayrılmıştır.

2023 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden yatırımlara ayrılan pay (sermaye giderleri) 39.964.000.000 TL olmuştur.



**Eğitim İş**  
Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası

Grafik 1. Eğitim bütçesinin GSYH ve merkezi yönetim bütçesine oranı

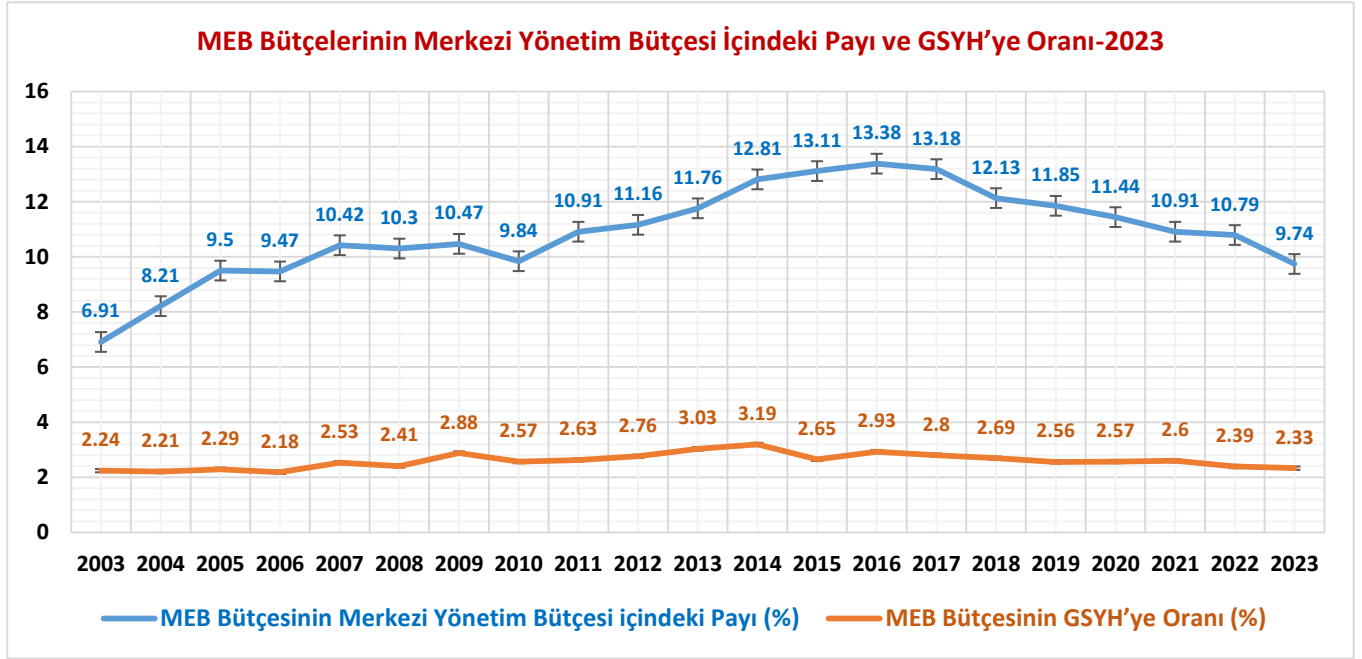


\*2009 Bazlı Yeni Milli Gelir Serisine Göre Hesaplanmıştır.

Tabloya göre eğitim bütçesi 2016'dan buyana GSYH içerisinde ve Merkezi Yönetim Bütçesi içerisinde azalma eğilimine girmiştir. 2016 yılında eğitim bütçesinin GSYH içerisindeki payı %4,21 iken 2023 yılında bu oran %3,48 olmuştur. 2016 yılında merkezi yönetim bütçesinden eğitime %19,24 oranında pay ayrılırken bu oran 2023'te %14,53'e gerilemiştir. Bu veriler eğitime ayrılan bütçenin sürekli azalma eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Eğitime ayrılan pay 4+4+4 eğitim modeli öncesinin gerisinde kalmıştır.



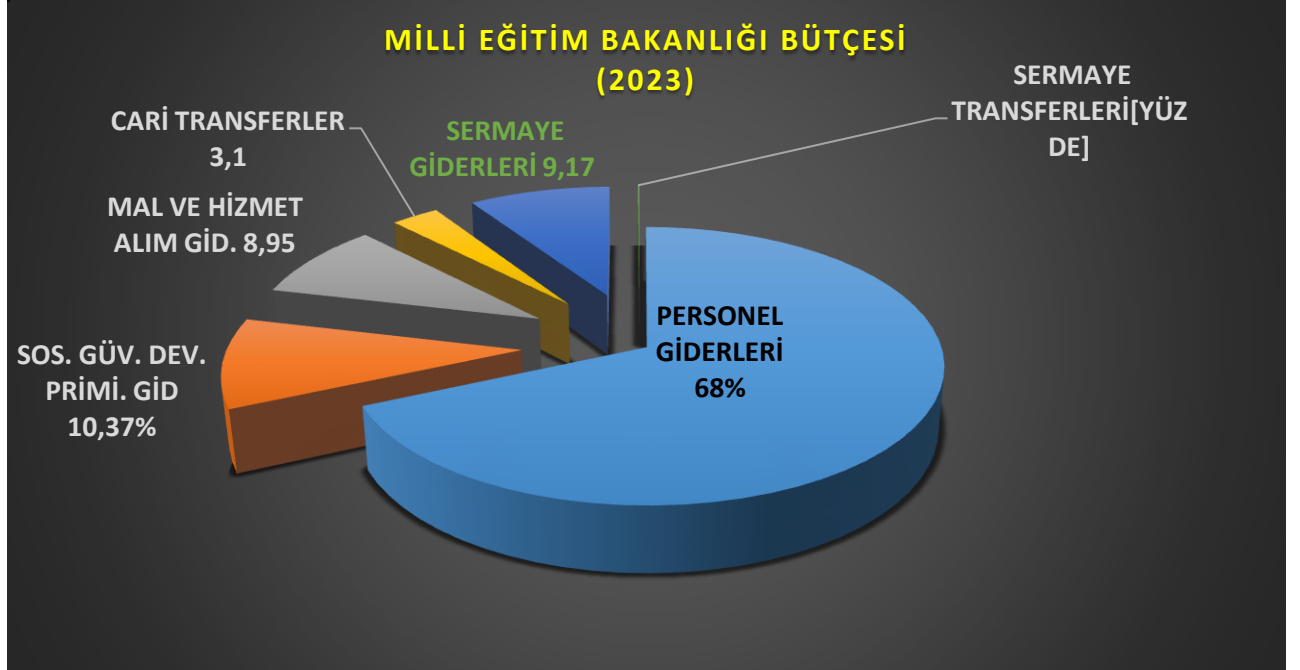
Grafik 2.MEB bütçelerinin merkezi yönetim bütçesi içindeki payı ve GSYH'ye oranı.



MEB bütçesini objektif olarak değerlendirmek için Merkezi Yönetim Bütçesi ve GSYH içerisindeki payına bakmak gerekmektedir. 2016 yılından buyana MEB bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içerisindeki payı azalmıştır. 2016 yılında MEB'in payı %13,38 iken 2023 yılında bu oran %9,74'e gerilemiştir. Aynı şekilde 2016 yılında MEB bütçesinin GSYH'ye oranı %2,93'iken 2023 yılında bu oran %2,33'e gerilemiştir.



Grafik 3. MEB bütçesinin ekonomik sınıflandırılması.



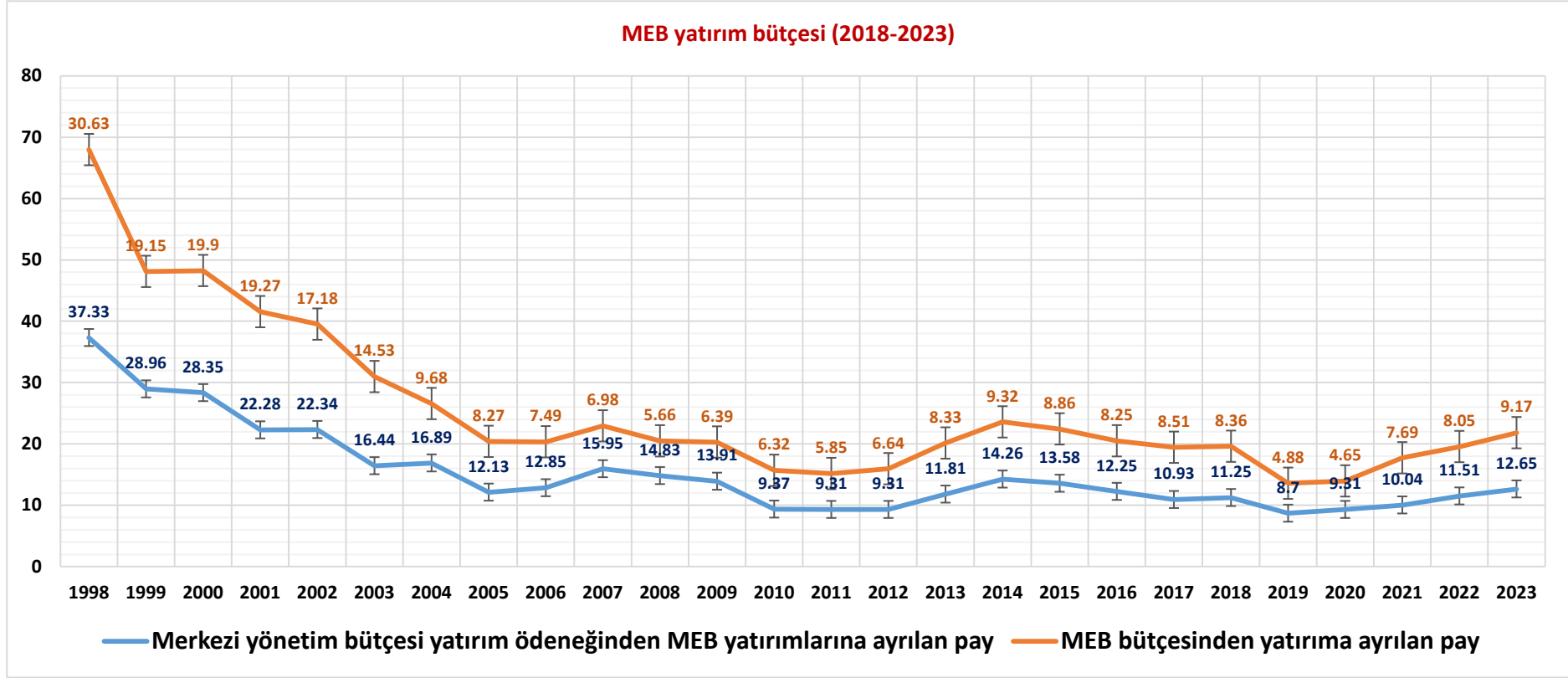
### 2023 yılı MEB bütçesinin;

%68,31'i personel giderlerine, %10,37'si sosyal güvenlik kurumu devlet primi giderlerine, %8,95'i mal ve hizmet alım giderlerine, %9,17'si' sermaye giderlerine, %3,1'i cari transferlere, %0,1'i ise sermaye transferlerine ayrılmıştır.

Eğitim bütçesi yıllar içinde rakamsal olarak artıyor gibi görünse de personel ve SGK giderlerinin bütçenin %79'unu kapsamaması, eşit eğitim imkânına erişmeyi engelleyecek önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. İkili eğitimin sonlandırılması, okullaşma oranlarının artırılması ve eğitimin niteliğinin geliştirilmesi gibi politika ve hedeflerin gerçekleştirilmesi için daha fazla kaynak ayrılması, en azından orta vadede yatırım maliyetlerinin karşılanması açısından bir zorunluluk olarak görülmektedir. Ancak, MEB bütçesinden 2023 yılında yatırıma ayrılan pay kısmen artsa da hedefleri gerçekleştirmek için yeterli olmayacağı ortadadır.



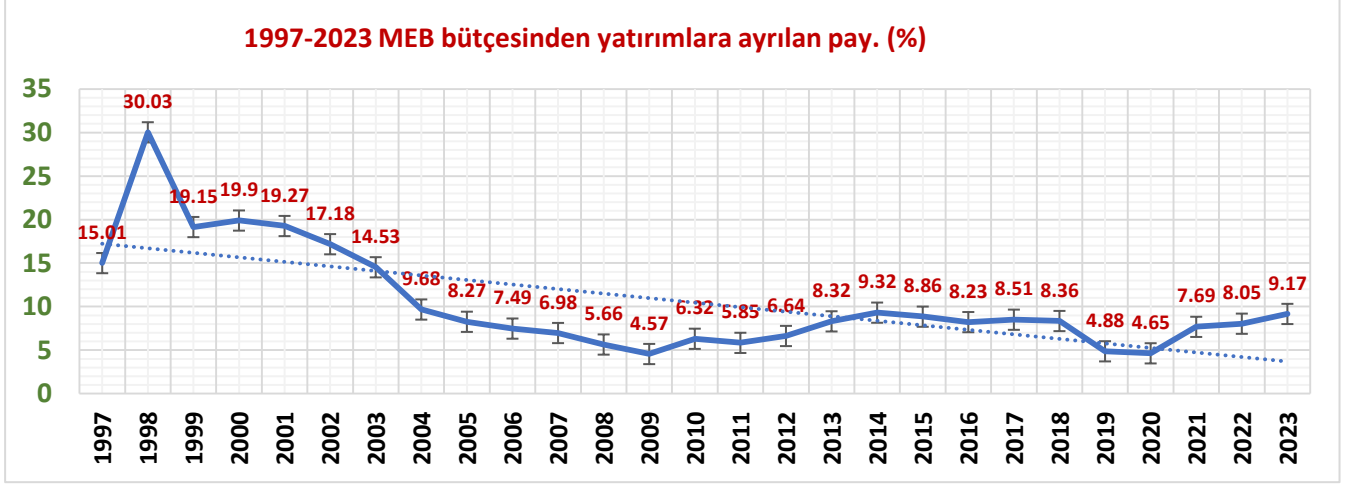
Grafik 4. Merkezi yönetim bütçe ödeneğinden MEB yatırımlarına ayrılan pay.



Merkezi bütçe yatırım ödeneğinden MEB yatırımlarına 2002 yılında ayrılan pay %22,34 iken, bu oran 2023 yılında %12,65 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca MEB bütçesinden yatırımlara ayrılan pay 2002 yılında %17,18 iken, 2023 yılında bu oran %9,17'ye gerilemiştir. Merkezi bütçe yatırım ödeneğinden ve MEB bütçesinden yatırımlara ayrılan payın düşüş eğiliminde olması taşımalı eğitim, ikili eğitim gibi alanlardaki sorunların 2023 yılında da artarak devam edeceğini göstermektedir.



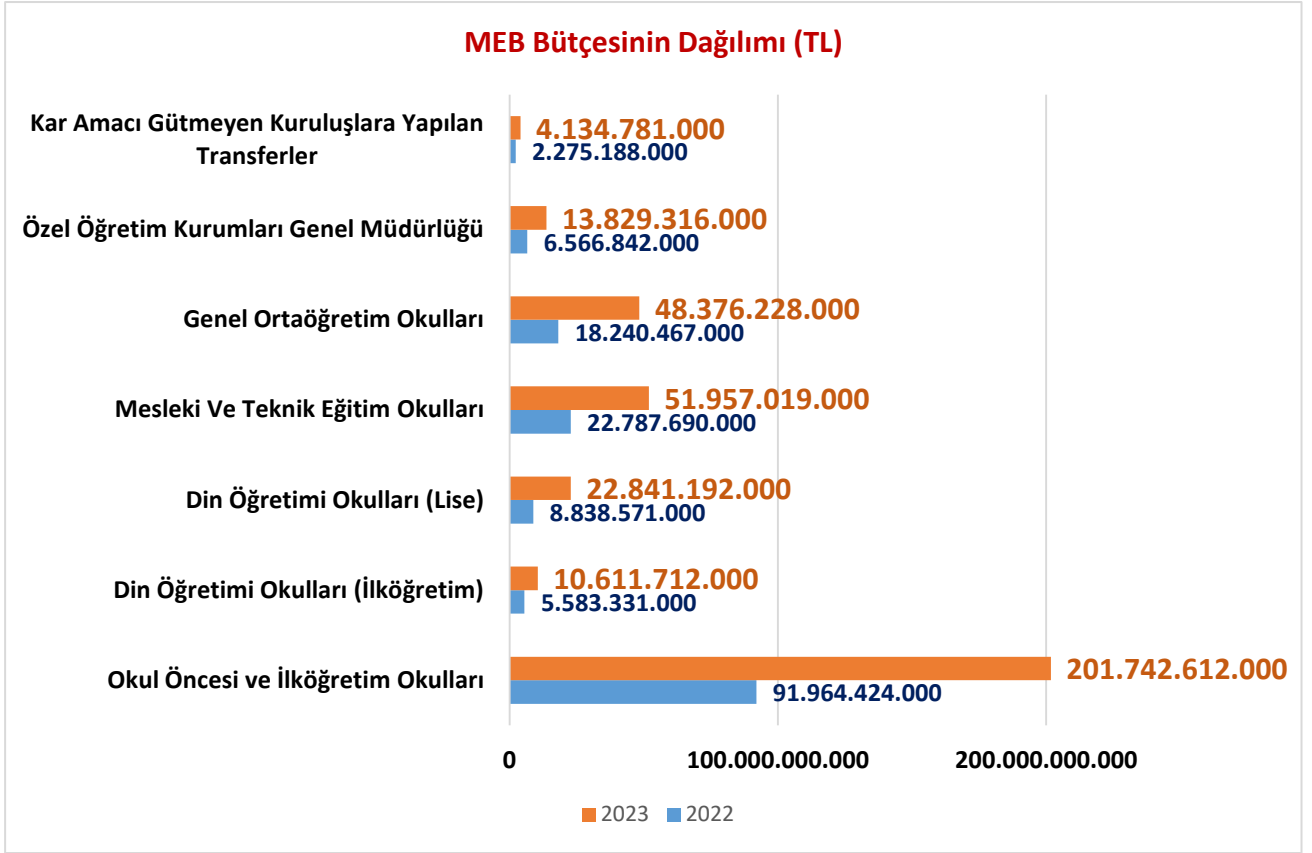
Grafik 5. MEB yatırım bütçesi.



AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay % **17,18** iken, 2023 yılı itibariyle bu oran %**9,17'ye** gerilemiştir. Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden yatırımlara ayrılan pay AKP iktidarı döneminde sürekli azalma eğilimi göstermiştir. 2022 yılına göre kısmi bir artış söz konusu olsa da yeterli oranda bir artış gerçekleştirilmemiştir. MEB bütçesi içerisinde yatırımlara ayrılan payın en az %20 seviyesinde olması sorunların çözümü açısından önem arz etmektedir. Yatırım bütçesinin AKP iktidarı ile düşmeye başlaması siyasi iktidarın eğitime bakışını yansıtmaktadır.



**Grafik 6.MEB Bütçesinin dağılımı.**



2023 MEB bütçesinden kar amacı gütmeyen çeşitli vakıf ve derneklere 4,1 milyar, Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne 13,8 milyar, Genel Orta Öğretim Kurumlarına 48,3 milyar, Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları 51,9 milyar, Din Öğretimi Okullarına 31,5 milyar, Okul Öncesi ve İlköğretim Okullarına ise 201 milyar TL kaynak ayrılmıştır.

Kar amacı gütmeyen kurumlara (Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı ve diğer vakıf ve dernekler) aktarılan bütçe geçtiğimiz yılın iki katına çıkmıştır. Türkiye Maarif Vakfı MEB'in dış ilişkilerle ilgili yetkisinin neredeyse tamamını kendi uhdesine almıştır. MEB kar amacı gütmeyen diğer vakıf ve derneklerin hangileri olduğunu açıklamalıdır.

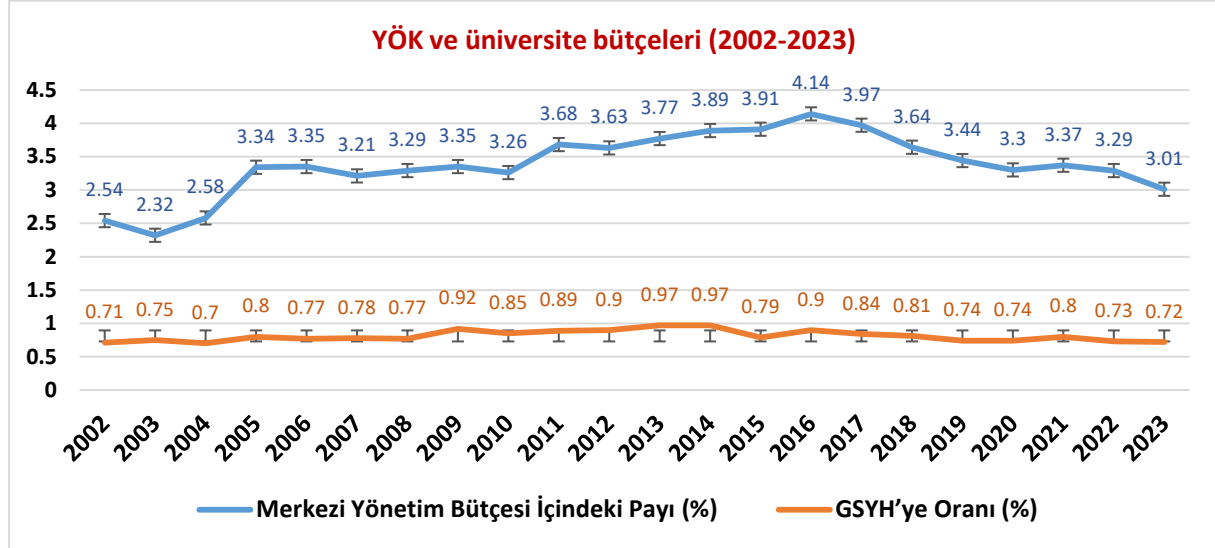
Ayrıca özel öğretim kurumlarına ayrılan bütçe de iki katına çıkmış AKP'nin kamusal eğitimden uzaklaştığını ortaya koymuştur. MEB yatırımlarına 39,9 milyar lira ayırırken, özel öğretim kurumlarına 13,8 milyar lira ayrılması manidardır. MEB yatırımlarının üçte biri kadar özel okullara kaynak ayrılmıştır.



## YÖK-Yükseköğretim kurumlarının bütçeleri

2023 yılı merkezi yönetim bütçesi içinde YÖK ve Üniversitelerin bütçesinin 134.692.983.000 TL olması öngörülmüştür. Ülke genelinde 129 Devlet, 74 vakıf, 4 vakıf MYO olmak üzere toplam 207 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır.

### Grafik 7. YÖK ve üniversitelerin bütçesinin GSYH'ye ve Merkezi Yönetim Bütçesine oranı.



YÖK-Üniversite bütçesinin GSYH içerisindeki payı 2002 yılında %0,71 iken 2023 yılında bu oran % 0,72'ye yükselmiştir. Üniversite ve öğrenci sayısı ciddi oranda artmış olsa da bütçede yeterince artış gerçekleşmemiştir. 2016 yılında YÖK ve üniversitelerin bütçesi %4,16 iken 2013 yılına geldiğimizde %3,01'e gerilemiştir. 2016 yılından buyana YÖK ve üniversitelerin bütçesi neredeyse yüzde 25 azalmıştır. Yükseköğretim düzeyinde yaşanan nitelik sorununun esas nedeni bütçe eksikliğidir.

## SONUÇ VE DEĞERLENDİRME:

2023 yılı için eğitime ayrılan bütçe, eğitimin güncel gereksinimlerini, öğrenci ve eğitim emekçilerinin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Eğitimin acil çözüm bekleyen sorunları göz önüne alındığında bu trajikomik bütçe, hükümet için eğitimin önem sırasında ne kadar arkalara itildiğinin de en güncel ispatı niteliğindedir.

Başlık aralarına bakıldığında:

Şu an ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde yurttan kalan öğrencilere günlük üç öğün yemek ve bir ara öğün için sadece 29 TL bütçe ayrılmaktadır. 2023 yılı bütçesinde ise günümüzde yaşanan enflasyonun çok altında (%40,19) iyileştirme yapılmıştır. 2023 yılı sonuna kadar pansiyonlarda kalan çocuklarımız için üç öğün ve bir ara öğün yemek için yaklaşık 40 TL bütçe ayrılmıştır. Bütçenin bu hali ile pansiyonlarda kalan yatılı öğrencilerimiz açlığa mahkum edilmektedir.

Gelişme çağındaki çocuklarımızın günde bir simit yiyerek akşama kadar idare etmeye çalıştığını, musluklarda su içtiğini, fahiş fiyatlar nedeniyle çoğu velinin kırtasiye ve servis masraflarını bile karşılayamadığını umursamadan hazırlanan bu bütçe, "itibardan tasarruf olmaz" diyerek lükslerinden vazgeçmeyenlerin, tasarruf alanı olarak yine eğitimi bellediğini göstermektedir.

Eğitim, Anayasal olarak bedelsiz verilmesi gereken bir kamu hizmeti; beslenme, barınma, ulaşım



gibi yan hizmetler de onun ayrılmaz bir parçasıdır. Oysa 2023 yılında MEB için öngörülen bu bütçe; yeni okul ve derslik inşa etmeye yetmeyeceği için ikili eğitim ve taşınmalı eğitim garabetlerini bitiremeyecek, eğitimde giderek dezavantajlı hale gelmiş yoksul öğrencilere sosyal ve maddi destek sağlayamayacak, eğitim sisteminin ihtiyacı kadar öğretmen atamasını yapamayacak, eğitim alanında giderek derinleşen barınma sorununa çözüm getiremeyecektir.

MEB bütçesi eğitim iş görenlerinin ihtiyaçlarını da karşılayamayacak düzeydedir.

O yüzden yapılması gereken bellidir:

- Milli Eğitim Bakanlığı, bir kez olsun adının hakkını vererek bu yetersiz bütçeye itiraz etmeli ve milli eğitimin acil ihtiyaçlarına çözüm olacak nitelikte bir bütçe talebinde bulunmalıdır.
- Bu bütçede yeni okul ve derslikler, dezavantajlı gruptaki öğrencilere verilecek destekler, taşınmalı eğitim ve ikili eğitimi bitirecek hamleler ve iktidar tarafından sadece nostaljik bir vaat gibi anılan köy okullarının artık açılmasını sağlayacak adımların maliyetleri de ayrıntılı biçime yer almalıdır.
- Bütçe geçim sıkıntısıyla boğuşan eğitim emekçilerini de hayata bağlayacak nitelikte olmalıdır. Dolayısıyla MEB ve yükseköğretim bütçelerinin milli gelire oranı en az iki kat arttırılmalıdır.
- Eğitim öğretime hazırlık ödeneği bir maaş tutarında tüm eğitim işgörenlerine ödenmelidir.
- 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde tüm öğretmenlere bir maaş tutarında ikramiye ödenmelidir.
- Öğretmenlik mesleğini basamaklandırarak kısmi maaş artışı öngören sözde meslek kanunu yeniden düzenlenmeli, basamaklandırma yapılmadan tüm öğretmenlerin maaşlarında iyileştirme yapılmalıdır.
- Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulamasına derhal son verilmeli, Anayasal bir hak olan güvenceli istihdam, eğitimde tek metot haline gelmelidir.
- Resmi rakamlara göre 100 bin öğretmen açığı olduğu görülmekte, gereken kadar okul ve derslik inşaatı tamamlandığında bu rakamın kat kat büyüyeceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bütçe bu atamaları mümkün kılacak bir hale getirilmelidir.
- Eğitim emekçilerine ödenen sosyal yardımlar günün koşullarına göre yeniden belirlenmelidir.
- MEB bütçesinin özel okullara aktarılması, milli eğitim bütçesinin, tüm denetimlerden muaf hale getirilmiş Maarif Vakfı ile paylaşılması derhal engellenmelidir.

Dünyada Başöğretmen unvanlı bir liderin kurduğu tek ülkede, milli eğitim sistemi bu kadar vasat bir anlayışla, bu kadar gerçekçi olmayan rakamlarla idare edilemez!



**Eğitim İş**  
Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası

